

Vergaderjaar 2025–2026

25 834

Problematiek rondom asbest

Nr. 201

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 februari 2026

Tijdens het mondelinge vragen uur van dinsdag 10 februari 2026 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de laatste stand van zaken omtrent asbest in speelzand. Met deze brief doe ik die toezegging af.

Ik acht het van groot belang dat consumenten erop kunnen vertrouwen dat de producten die zij kopen veilig zijn. Dit vertrouwen vormt de basis van een goed functionerende markt en van de bescherming van de volksgezondheid. Producten mogen bij normaal of redelijkerwijs te verwachten gebruik geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid opleveren. De veiligheid van producten is geen bijzaak, maar een essentiële voorwaarde. Dit geldt zeker wanneer het om speelgoed gaat. Speelgoed is bedoeld voor kinderen, een kwetsbare groep die risico's vaak niet zelf kan inschatten. Juist daarom worden aan speelgoed hoge veiligheidseisen gesteld en moet strikt worden toegezien op naleving van deze regels.

In Nederland, maar ook in de rest van Europa, zijn marktdeelnemers zoals importeurs en verkopers, zelf verantwoordelijk om aan te tonen dat het speelgoed dat zij verkopen veilig is. Wanneer het niet veilig is, mag het niet worden verhandeld. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft hierin een centrale rol. De NVWA ziet erop toe dat producenten, importeurs en handelaren de geldende wet- en regelgeving naleven en dat uitsluitend veilige producten op de markt worden gebracht. Daarnaast controleert de NVWA of consumenten duidelijk en correct worden geïnformeerd over het veilige gebruik van producten. Wanneer producten niet aan de wettelijke eisen voldoen, is het van groot belang dat snel en doeltreffend wordt opgetreden.

De ongerustheid naar aanleiding van het bericht in het Algemeen Dagblad (AD) van 4 februari 2026 over een eigen onderzoek naar asbest in

speelzand¹, begrijp ik. Het artikel meldt dat in 6 van de 12 onderzochte gekleurd speelzandmonsters asbest is aangetroffen. Het gaat hierbij om zand geïmporteerd vanuit China. In China komt asbest van nature voor in de grond. Ik kan u melden dat de NVWA alle bedrijven heeft benaderd waarvan het AD had gemeld dat er asbest in hun speelzand zat. Daarbij is gebleken dat deze producten niet meer beschikbaar waren via de webshops en ook niet via andere aanbieders. De betrokken bedrijven blijken zelf actie te hebben ondernomen. De NVWA heeft daarnaast geadviseerd om kinderen voorlopig niet met speelzand te laten spelen.² Het NVWA-advies om kinderen voorlopig niet met speelzand te laten spelen geldt niet alleen voor ouders maar ook voor organisaties waar speelzand voorkomt, zoals de kinderopvang of basisscholen. Brancheverenigingen in de kinderopvang hebben hun leden geadviseerd het speelzand voorlopig niet meer te gebruiken. Kinderopvangorganisaties hebben vervolgens ouders geïnformeerd over het (tijdelijk) niet gebruiken van speelzand. Ondertussen zijn verscheidene bedrijven die speelzand hebben verkocht met terugroepacties gestart.

In december 2025 is de NVWA gestart met een eigen marktverkenning naar de aanwezigheid van asbest in speelzand in de Nederlandse en Europese markt. Dit was naar aanleiding van een signaal eind november 2025 van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) over een tiental speelzandproducten met asbestverontreiniging in Australië en Nieuw-Zeeland. De producten uit Australië bleken, net als veel producten voor de Europese markt, in China te worden geproduceerd. Op dat moment bleken er nog geen vergelijkbare signalen binnen de Europese Unie te vinden.

Onderzoek en risicobeoordeling NVWA en RIVM

De NVWA onderzoekt op dit moment in samenwerking met de ILT of verschillende producten met speelzand asbest bevatten. Daarnaast voert de NVWA in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een gezondheidskundige risicobeoordeling uit. De Europese wet- en regelgeving schrijft voor dat speelgoed veilig moet zijn en dat als er meer dan 0,1% asbest aanwezig is, er sprake is van een zogenoemd «niet-conform product». Niet-conforme producten mogen niet verhandeld worden. De NVWA moet als onafhankelijk toezichthouder volgens voorgeschreven methoden zelf een onderzoek uitvoeren om de risico's van deze producten in te kunnen schatten en kan niet handhavend optreden op basis van laboratoriumresultaten van derden.

Inmiddels zijn ongeveer 100 monsters genomen of besteld van verschillende producten die zand bevatten, waaronder knijpspeelgoed, decoratief zand voor knutselen en kleuren, (gekleurd) kinetisch zand, en gekleurd strooi- en speelzand. De monsters worden in opdracht van de NVWA in een geaccrediteerd laboratorium geanalyseerd. Een groot deel van deze monsters is klaar voor analyse. De resultaten worden via de website van de NVWA openbaar gemaakt. De NVWA maakt deze actief openbaar met behulp van de daartoe opgestelde procedures. De verwachting is dat deze procedure ongeveer twee weken duurt.

¹ Algemeen Dagblad (AD). Asbest in speelzand voor kinderen: «Dit is echt heel ernstig». 4 februari 2026. <https://www.ad.nl/binnenland/asbest-in-speelzand-voor-kinderen-dit-is-echt-heel-ernstig~a97092e2/>

² Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Asbest in speelzand: de 5 meestgestelde vragen. <https://www.nvwa.nl/actueel/nieuws/2026/02/12/asbest-in-speelzand-de-5-meestgestelde-vragen>

Zoals hierboven aangegeven mogen producten waarbij is aangetoond dat de hoeveelheid asbest boven de 0,1 gewichtsprocent uitkomt niet worden verhandeld. De ondernemers wier producten die hoeveelheid overschrijden, worden over hun testresultaten door de NVWA geïnformeerd en gewezen op de acties die zij onmiddellijk moeten uitvoeren. Verder worden deze producten in het Europese signaleringssysteem opgenomen. Hiermee worden de andere lidstaten binnen de Europese Unie geïnformeerd.

Vervolgstappen

De NVWA en het RIVM voeren momenteel risicobeoordelingen uit om vast te stellen of er sprake is van een gezondheidsrisico bij het gebruik van speelzand met meer dan 0,1% asbest. Dit betekent dat naast de aanwezigheid van asbest ook factoren als het verwachte gebruik, de soort asbest en het aantal inadembare asbestvezels meegenomen worden in de beoordeling. Naar verwachting volgt volgende week een uitspraak over de daadwerkelijke gezondheidsrisico's. Als er sprake is van een alarmerend gezondheidsrisico worden extra stappen gezet. Kinderopvangorganisaties en basisscholen zal worden geïnstrueerd hoe het speelzand kan worden afgevoerd. Ook zal dan gekeken worden naar de gezondheidsrisico's bij speelzand met een lagere asbestvervuiling dan 0,1%. We zetten op Europees niveau het gesprek voort over de EU wet- en regelgeving voor dit soort producten en hoe moet worden omgegaan met dit productveiligheidsvraagstuk.

Totdat het onderzoek zich in een verder stadium bevindt en er concreter duidelijkheid is over de veiligheid en de mogelijke gezondheidsrisico's van speelzandproducten, adviseren verschillende deskundigen om kinderen voorlopig niet met speelzand te laten spelen. Ik onderschrijf dat advies.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J.Z.C.M. Tielen